

Granskning av barnsäkerhetsarbetet

Malmö stad

**Shape the future
with confidence**

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Genomförande och avgränsning	4
1.4. Revisionskriterier	4
1.5. Förskoleförvaltningen	5
2. Förskolornas förutsättningar	6
2.1. Centralt framtagna stödstrukturer	6
2.2. Barnskyddsronder	7
2.3. Pedagogernas förutsättningar	10
2.4. Ekonomiska förutsättningar	11
2.5. Samverkan med vårdnadshavare	12
2.6. Bedömning	13
3. Hantering av identifierade risker	15
3.1. Samverkan med central förvaltning	15
3.2. Åtgärder för identifierade risker	15
3.3. Förskolornas lokaler och utemiljöer	16
3.4. Tillbud- och olycksrapportering	17
3.5. Intern kontroll	19
3.6. Bedömning	20
4. Uppföljning och utvärdering	22
4.1. Systematiska kvalitetsarbetet och analys på aggregerad nivå	22
4.2. Uppföljning till nämnden	26
4.3. Bedömning	27
5. Analys och sammanfattande bedömning	29
6. Källförteckning	31
7. Revisionskriterier	32

Sammanfattning

På uppdrag av stadsrevisionen i Malmö stad har EY genomfört en granskning av förskolenämndens barnsäkerhetsarbete. Syftet med granskningen har varit att bedöma om förskolenämnden har ett ändamålsenligt barnsäkerhetsarbete för att förebygga incidenter, vidta åtgärder och följa upp arbetet.

Vår sammanfattande bedömning, med bakgrund av granskningens syfte, är att förskolenämndens barnsäkerhetsarbete inte är helt ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på våra bedömningar i granskningens tre övergripande frågeställningar, det vill säga att förskolenämnden:

- ▶ Till stor del har säkerställt att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden,
- ▶ Till viss del har säkerställt att det genomförs åtgärder för att identifierade risker åtgärdas, och att åtgärder vidtas vid tillbud eller olyckor, samt
- ▶ Till viss del har säkerställt att det sker en tillräcklig uppföljning och utvärdering av åtgärder samt av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå.

Sammanfattningsvis menar vi att förskolenämnden har en god grundstruktur för barnsäkerhetsarbetet med flera framtagna mallar och samlad information. Samtidigt bedömer vi att det finns brister i hur barnsäkerhetsarbetet följs upp och rapporteras. Det krävs ett ökat fokus på aggregerad analys av barnsäkerhet för att säkerställa en trygg och säker miljö. Vi konstaterar även ett behov av att revidera framtagna mallar för att säkerställa att innehållet är aktuellt samt tydliggöra hur de ska användas.

Granskningen visar att det finns en risk att alla olyckor och tillbud inte rapporteras. Bedömningen görs mot bakgrund av att vår analys av statistik visar på en stor variation i antalet rapporterade olyckor och tillbud per förskoleenhet samt att det finns enheter som helt saknar inrapporterade olyckor eller tillbud.

Vidare visar granskningen att förskolenämndens förskolor under 2024 i genomsnitt hade 17 barn per barngrupp. Statistiken för 2024 visar på betydande skillnader i barngruppernas storlekar då förskolan med högst antal barn per barngrupp var 28 och lägst åtta. Samtliga intervjuade rektorer och pedagoger belyser risker kopplade till bemanning och stora barngrupper.

Vi rekommenderar förskolenämnden att:

- ▶ Löpande beakta barngruppernas storlek i förhållande till Skolverkets rekommendationer.
- ▶ Göra analyser på aggregerad nivå avseende de risker som identifierats i barnskyddsronder.
- ▶ Säkerställa att rutiner för rapportering av olyckor och tillbud samt kränkingsärenden är kända bland samtliga medarbetare.
- ▶ Fördjupa analysen av rapporterade tillbud och olyckor samt kränkingsärenden för att identifiera misstänkt underrapportering och därmed behov av förstärkta informationsinsatser.
- ▶ Revidera mallarna för barnskyddsronder för att tydliggöra och säkerställa innehållets aktualitet.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

När en vårdnadshavare lämnar sitt barn på förskolan övergår tillsynsansvaret från vårdnadshavaren till huvudmannen. Huvudmannen och förskolan har ett ansvar att se till att barnets behov tillgodoses, att barnet inte skadas och att det inte skadar andra. Kommunen har tillsynsansvar för barnen under tiden som barnen är på förskolan. Kommunen måste därmed ha rutiner och arbetssätt för att se till att barn inte skadas eller skadar något eller någon annan.

Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps rapport om barn och ungas säkerhet skadar sig årligen cirka 7 500 barn i förskola och fritidshem så pass allvarligt att de behöver uppsöka en akutmottagning. Detta motsvarar drygt 20 barn per dag. Fallolyckor utgör den vanligaste orsaken men även kollisioner och klämskador är vanligt förekommande.

Barn i förskolan omfattas inte av arbetsmiljölagen. Enligt skollagen (8 kap. 2 och 8 §) ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Enligt förarbetena till skollagen ska barnen erbjudas tillgängliga lokaler och utrustning för att verksamhetens syfte ska kunna uppfyllas. Lokaler och utrustning ska förebygga ohälsa och skapa en god inne- och utemiljö för barnen. Skolinspektionen har beslutat att det i verksamheter där barn vistas ska finnas rutiner som förebygger risker för olyckor i den fysiska miljön. Vidare framgår det av Skolinspektionens beslut att personal måste finnas i nära anslutning till barnen så att tillbud och olyckor omedelbart kan uppmärksammas. Enligt förskolans läroplan ska inne- och utemiljön vara överblickbar och underlätta kontakten mellan barn och personal. Enligt skollagen (4 kap. 7 §) ansvarar huvudmannen för att nödvändiga åtgärder vidtas om det finns brister i verksamheten, genom uppföljning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolenämnden har avsatt 10,9 miljoner kronor i sin budget för 2025 inom investeringsramen för åtgärder som rör säkerhet och en förbättrad kvalitet i förskolorna.

Revisorskollegiet i Malmö stad har, efter en riskbedömning, beslutat att genomföra en granskning av förskolenämndens barnsäkerhetsarbete. Det finns en risk att förskoleenheterna inte får tillräckligt stöd från huvudmannen för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar alla riskkategorier samt för att identifiera potentiella risker. Det finns också en risk att identifierade risker inte hanteras på ett heltäckande sätt och att tillräckliga och lämpliga åtgärder inte vidtas vid tillbud eller olyckor. Dessutom finns det en risk att uppföljning och utvärdering av åtgärder samt barnsäkerhetsarbetet i sin helhet inte följs upp på aggregerad nivå.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma om förskolenämnden har ett ändamålsenligt barnsäkerhetsarbete för att förebygga incidenter, vidta åtgärder och följa upp arbetet. I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- ▶ Säkerställer nämnden att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden?
  - Har förskolorna tillräckliga förutsättningar för att identifiera och hantera samtliga potentiella risker?
  - Får förskolorna tillräckligt med stöd och vägledning för hur det konkreta arbetet ska genomföras?
  - Får personalen tillräckligt med utbildning?
- ▶ Genomförs åtgärder för att säkerställa att identifierade risker åtgärdas samt genomförs åtgärder vid tillbud eller olyckor?
  - Rapporteras alla incidenter och tillbud som rör barnen?
  - Fungerar samverkan med central förvaltning?
  - Fungerar samverkan med enheten för fysisk miljö?
  - Är det tydligt vem som ansvarar för att åtgärda de brister som framkommit?
  - Serviceförvaltningen ansvarar för lokalerna och utemiljö, hur fungerar den samverkan? Är ansvarsfördelningen tydlig?
- ▶ Sker uppföljning och utvärdering av åtgärder samt av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå?
  - Sker uppföljning och rapportering på alla nivåer (förskoleenheterna, central förvaltning och nämnd)?
  - Sker analys aggregerat av framkomna brister eller vidtagna åtgärder?
  - Har förbättringsområdena delgetts all personal och har detta dokumenterats?
  - Är återrapporteringen till nämnden tillräcklig?

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden april-november 2025 och avser förskolenämnden verksamhetsåret 2025. Genomförandet har inkluderat dokumentstudier, intervjuer, platsbesök samt stickprovsundersökningar. Dokumentstudierna har omfattat material från olika nivåer, inklusive rutiner, riktlinjer, uppföljningar, protokoll och relevant statistik. Intervjuer har genomförts med centrala nyckelfunktioner inom förskoleförvaltningen. Fyra platsbesök har genomförts där rektorer, biträdande rektorer och ett urval av pedagoger har intervjuats. Urvalet av förskolor inkluderade en förskola per utbildningsområde samt en spridning avseende geografisk plats och socioekonomiskt index.

Två stickprovsundersökningar har genomförts. Det första stickprovet omfattade 14 förskoleenheters barnskyddsronder för att bedöma variationer i arbetet med att identifiera och hantera potentiella risker (se bilaga 1 för detaljer). Det andra stickprovet granskade 10 inrapporterade tillbud och olyckor från verksamhetsåret 2024. Syftet var att undersöka om risken för de inträffade händelserna hade identifierats tidigare och hur dessa risker hanterades (se bilaga 2 för detaljer).

1.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår ifrån följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 7.

- ▶ Skollag (2010:800)

- ▶ Läroplan för förskolan, Lpfö 18
- ▶ Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2017:6) om måluppfyllelse i förskolan
- ▶ Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet
- ▶ Malmö stads budget 2025, beslutad av kommunfullmäktige 2024-11-20
- ▶ Kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder, antagen av kommunfullmäktige 2024-09-29
- ▶ Förskolenämndens budget 2025, antagen av förskolenämnden 2024-12-18

1.5. Förskoleförvaltningen

Förskoleförvaltningen är en av Malmö stads tre skolförvaltningar och ansvarar för de kommunala förskolorna. Ledningen består av förvaltningsdirektören, fyra utbildningschefer och fyra avdelningschefer. Förskolorna är organiserade i fyra utbildningsområden (A-D), där varje område leds av en utbildningschef med ansvar för ekonomi, kvalitet, resultat samt ledning och utveckling.

Varje rektorsområde omfattar 2-5 förskolor, ledda av en rektor som har det övergripande ansvaret för verksamheten. Rektor har stöd av biträdande rektor och förste förskolelärare.

Förskoleförvaltningen har fyra centrala stödfunktionsavdelningar:

- ▶ Ledningsstöd och kommunikation (nämndkansli, kommunikation samt administration)
- ▶ Planering och analys (fysisk miljö, ekonomi samt placering och tillsyn)
- ▶ HR-avdelningen (HR, kompetensförsörjning samt bemanningsenheten)
- ▶ Kvalitet och utveckling (utveckling och utvärdering, pedagogisk utveckling samt IT och digitalisering)

Dessa avdelningar stödjer utbildningsområdena och förskolorna samt förser förskolenämnden med underlag för att uppfylla sitt ansvar som huvudman.

Malmö stads förskolor i siffror

189	15 434	910
Kommunala förskolor	Inskrivna barn	Antal barngrupper

Statistiken är från 15 oktober 2024 och är hämtad från Skolverket.

2. Förskolornas förutsättningar

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan huruvida nämnden har säkerställt att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden, samt tillhörande underfrågor (se avsnitt 1.2.).

2.1. Centralt framtagna stödstrukturer

Inom Malmö stad har förskoleförvaltningen ett centralt framtaget stödmaterial för att arbeta med barnsäkerhetsfrågor, vilket huvudsakligen utgörs av *Trygg och säker förskola* och *Trygga barnet*.

Trygga barnet

Trygga barnet är en samverkansmodell utvecklad av Malmö stad och Region Skåne, som syftar till att skapa trygga och gemensamma uppväxtvillkor för barn och unga genom tidig upptäckt av riskbeteenden. Modellen ska underlätta samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård kring barnets behov, tillsammans med barnet och dess vårdnadshavare.

I nämndsbudget för 2025 framgår målsättningen att samtliga förskolor ska ha utbildat sin personal och implementerat arbetssättet *Trygga barnet* under 2025. Enligt nämndens delårsrapport för 2025 har 125 förskolor implementerat modellen. I årsanalysen för 2025 kommer måluppfyllelsen i förhållande till de faktiska antalet förskolor att följas upp. Intervjuade rektorer och lärare uppger att *Trygga barnet* är ett värdefullt stöd och komplement till det övergripande barnsäkerhetsarbetet, särskilt i arbetet med att identifiera behov av olika insatser och stöd till familjer. Modellen upplevs som en viktig resurs för både barnen och pedagogerna i deras arbete.

Trygg och säker förskola

Trygg och säker förskola är ett samlingsbegrepp för förskolenämndens arbete med att stödja och vägleda förskolorna i deras barnsäkerhetsarbete. Inom ramen för Trygg och säker förskola finns ett flertal riktlinjer, råd och informationstexter kring rutiner¹ och checklistor samt gemensamma mallar för barnskyddsronder. Råden i dessa ska följas och utgör en miniminivå i det förebyggande trygghetsarbetet och kan kompletteras med lokala rutiner vid behov. Se avsnitt 2.2. för mer information om barnskyddsronder.

Trygg och säker förskola kan sammanfattas till följande punkter:

- ▶ Det skadeförebyggande arbetet ska vara en del i den dagliga verksamheten.
- ▶ Det ska finnas rutiner för att undanröja risksituationer och olyckor.
- ▶ Det ska finnas handlingsplaner och rutiner för säkerhetsarbetet som visar på förskolans egenkontroll, ansvar och befogenheter.
- ▶ Alla tillbud och olyckor ska rapporteras till utbildningschefen.
- ▶ Barnskyddsronder ska genomföras regelbundet.

---

¹ Rutinerna omfattar bland annat utevistelser, hantering av kemiska produkter och cykling.

Via kommunens intranät, *Komin*, har samtliga medarbetare tillgång till en samlingssida med material och information kopplat till *Trygg och säker förskola*. På sidan finns rutiner, checklistor och mallar, samt material om förebyggande arbete, hantering av kränkande behandling och diskriminering, orosanmälningar till socialtjänsten, samt säkerhets- och miljöaspekter vid inköp.

Intervjuade rektorer och pedagoger uppger att det är positivt att allt material kopplat till barnsäkerhet finns samlat på *Komin* och att materialet upplevs som heltäckande. Förvaltningens beredskapssamordnare har det samordnande ansvaret för att se till att innehållet hålls uppdaterat. Intervjuade uppger att det pågår ett kontinuerligt arbete för att säkerställa att sidan alltid är aktuell. Om medarbetare behöver hjälp eller stöd med något finns beredskapssamordnarens kontaktuppgifter även tillgängliga på sidan. Medarbetare uppmanas att alltid använda *Komin* för att få tillgång till de senaste versionerna av rutiner och blanketter.

Vid samtliga intervjuer framförs att medarbetare har kännedom om *Trygg och säker förskola*, samt att det finns ett personligt ansvar att använda det stöd och material som erbjuds. En förskola har identifierat risker kopplade till medarbetare med begränsade kunskaper i svenska, då det kan påverka deras förmåga att förstå och tillämpa viktig information. Förskoleenheten har därför tagit fram lokala rutiner och anpassar ansvarsområden efter medarbetarnas språkkunskaper.

2.2. Barnskyddsronder

På intranätets sida om *Trygg och säker förskola* framgår att alla förskolor ska genomföra en barnskyddsrund två gånger om året, en halvårsvis och en årlig. Ronden omfattar både inomhus- och utomhusmiljöer samt en inventering av rutiner. Syftet med barnskyddsronden är att identifiera åtgärder som måste genomföras omgående samt förbättringsområden som förskolan behöver arbeta vidare med. Informationen från kontrollen ska kommuniceras till all personal, och akuta brister ska åtgärdas omedelbart.

Förskoleförvaltningen har centralt framtagna mallar från 2019 för barnskyddsronderna. Mallarnas syfte är att stödja kvalitetssäkringen genom uppföljning och revidering av förskolans planer och rutiner. Den årliga barnskyddsronden är mer omfattande än den halvårsvisa. Mallarna innehåller en rutinbeskrivning som klargör biträdande rektors ansvar för genomförande och uppföljning av åtgärder, i dialog med rektorn. Biträdande rektor ska identifiera risker och brister i barnens miljö och rapportera behov av åtgärder och eventuella investeringar i barnsäkerhet till rektorn. Rektorn överlämnar barnskyddsronden till den administrativa enheten, som registrerar handlingen och informerar utbildningschefen. Rektorn ansvarar för att alla åtgärder diarieförs och meddelar den administrativa enheten när ärendet ska avslutas. Vid behov ska mallen kompletteras med frågor beroende på förskolans förutsättningar, exempelvis om det handlar om en uteförskola.

Samtliga intervjuade medarbetare på förskolorna bekräftar att barnskyddsronder genomförs och att de får bra återkoppling efter genomförda ronder. På samtliga besökta förskolor deltar representanter från pedagogerna i ronderna. Vid intervju framförs att antalet brister minskar med varje genomförd rond. Många förskolor har även olika typer av regelbundna möten och forum där medarbetare kan lyfta och diskutera barnsäkerhetsfrågor samt resultaten från genomförda barnskyddsronder.

Stickprovsundersökning - barnskyddsronder

Nedan presenteras resultatet för genomförd stickprovsundersökning avseende barnskyddsronder. Syftet med undersökningen har varit att bedöma genomförandet av barnskyddsronderna och att identifiera vilka typer av risker som har upptäckts. Stickprovsundersökningen har avgränsats till att omfatta ett urval av 14 barnskyddsronder: fem från helåret 2024, två från delåret 2025 samt sju från helåret 2025. Utgångspunkten var att stickproven skulle baseras på förskolornas senaste årliga barnskyddsronder. För två av förskolorna kunde inte förvaltningen eller de aktuella förskolorna hitta den senaste genomförda årliga barnskyddsronden. Enligt uppgift ska ronderna vara genomförda men har ej gått att hitta. Därav har vi fått utgå ifrån deras senaste halvårsvisa barnskyddsround istället. Det är viktigt att notera att den halvårsvisa ronden har färre kontrollpunkter än den årliga.

Nedan följer en sammanställning av de huvudsakliga iakttagelserna i stickprovet.

- ▶ Samtliga barnskyddsronder har komplett ifyllda uppgifter om förskolan.
- ▶ Biträdande rektor har deltagit i 13 av 14 barnskyddsronder, medan rektor har deltagit i 2. I den barnskyddsround där biträdande rektor inte deltog, var det rektor som deltog.
- ▶ 13 av 14 barnskyddsronder har besvarat alla punkter i checklistan. Bland annat noterades följande brister:
  - En förskola uppger att vikarier inte utbildas i HLR eller brandsäkerhet.
  - En förskola anser att den förvaltningsgemensamma rutinen för förebyggande arbete och åtgärder gällande misstanke om sexuella trakasserier mot barn inte är förankrad hos medarbetarna.
  - En förskola saknar beskrivning av hur barnen involveras i säkerhetsarbetet.
  - Två förskolor saknar beskrivning av hur vårdnadshavare involveras i säkerhetsarbete
- ▶ 13 av 14 barnskyddsronder har utgått från mallen daterad 2019, medan en har använt en mall från 2021. Mallen från 2021 omfattar fler kontrollpunkter än den mall som mottagits från förskoleförvaltningen som är daterad 2019.
- ▶ Vi noterar att antalet kontrollpunkter varierar mellan barnskyddsronderna. Det är oklart om detta beror på att förskolorna själva har plockat bort kontrollpunkter eller om det handlar om olika versioner av mallen.

Den mest förekommande risken var huruvida förskolan har utrymmen inomhus som är undanskymda eller svåra att överblicka, där 10 av 14 förskolor svarade att så var fallet. De mest förekommande riskerna framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. De mest förekommande riskerna i barnskyddsrounderna

Risk	Antal förskolor där risken har identifierats
Finns utrymmen inomhus som är undanskymda/svåra att överblicka? Finns rutin för tillsyn?	10
Finns utrymmen på gården som är undanskymda/svåra att överblicka Finns rutin för tillsyn?	7
Testas smådelar och småleksaker i testcylinder?	6
Finns klämskydd eller dörrbroms på ytterdörrens insida och på alla innerdörrar där uppenbar klämrisk finns?	5
Finns skydd så att vassa hörn försvinner på element, bord, hyllplan etc?	5
Har spisen hållskydd som är minst 10 cm högt och täcker minst 20 cm in på spisen om det finns bänk vid sidan, annars hela spisens bredd? Spis i avdelningskök ska dessutom ha huvudströmbrytare.	5
Har fönster och balkongdörrar spärranordning? Dvs. man kan bara öppna det i vädringsläge max 10 cm.	5

Vi noterar att det saknas tydliga instruktioner för hur förskolorna ska fylla i barnskyddsroundens olika kontrollpunkter. Kontrollpunkterna kan besvaras med "ja", "nej" eller "inte aktuellt", men det finns också utrymme för anmärkningar eller kommentarer. Kontrollpunkterna är huvudsakligen formulerade som frågor, där både "ja" och "nej" kan vara godkända svar beroende på den aktuella frågan. Det framgår inte heller i vilka situationer förskolorna ska välja alternativet "inte aktuellt", vilket blir tydligt när vi noterar att detta alternativ inte alltid används korrekt i förhållande till informationen i kommentarerna.

Ett tydligt exempel på avsaknaden av instruktioner framgår för punkt A18. Torkskåp får inte förses med låsanordning. Kontrollpunkten är formulerad som ett påstående snarare än en fråga. I vårt urval har förskolorna svarat med "ja", "nej" eller inget alls, ofta i kombination med en kommentar. Det är otydligt vad som utgör ett godkänt svar för detta påstående.

Vidare är det otydligt huruvida förskolorna förväntas beskriva omedelbara åtgärder för samtliga identifierade risker. Det är viktigt att klargöra om det finns godtagbara risker och i så fall vilka dessa är. Ett exempel är punkt A1, som rör huruvida det finns utrymmen som är undanskymda eller svåra att överblicka, samt om det finns en rutin för tillsyn. Kontrollpunkten består av två frågor och kan därmed behöva två olika svar, då svaret kan vara "ja" för det ena men "nej" för det andra. Om förskolan svarar "ja" på denna fråga, tolkas det som att det föreligger en risk, samtidigt som det framgår att förskolan har en rutin för tillsyn. Det är dock oklart om förskolorna förväntas vidta ytterligare åtgärder med anledning av den identifierade risken.

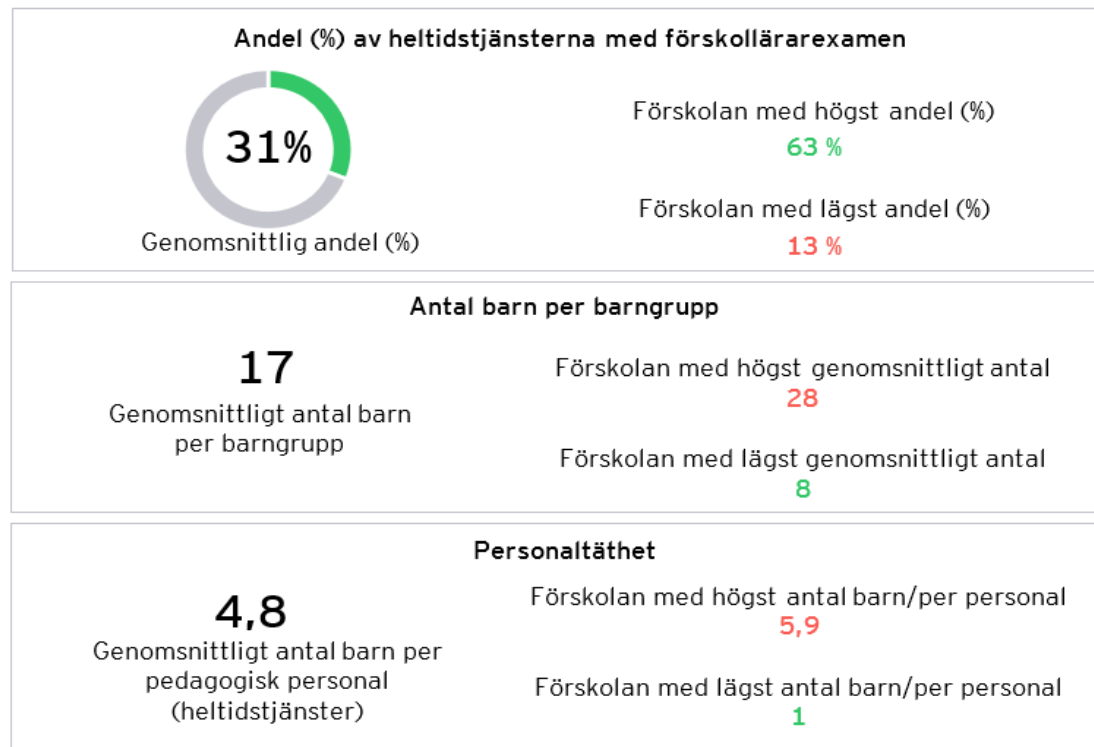
En annan aspekt att beakta är vilket ansvar förskolorna har för att åtgärda vissa identifierade risker. Till exempel i punkt J1, som handlar om huruvida det finns en parkeringsplats som möjliggör en trygg hämtning och lämning av barn. Om en förskola svarar "nej" på denna punkt, är det oklart vilket ansvar och vilka eventuella åtgärder som förväntas av förskolan i detta fall.

2.3. Pedagogernas förutsättningar

I förskolenämndens budget 2025 framgår att en inriktning för årets arbete, kopplat till kommunfullmäktiges mål att *Malmö stad ska ge barn och unga goda uppväxtvillkor*, är att minska storleken på barngrupperna. I nämndens delårsrapport för 2025 konstateras fortsatta utmaningar när det gäller likvärdig fördelning av tillgänglig kompetens utifrån behoven i barngrupperna.

Samtliga intervjuade rektorer och pedagoger belyser risker kopplade till bemanning och stora barngrupper. Uppfattningen är att underbemanning ökar risken för incidenter, särskilt på förskolor med barn som har särskilda behov och kräver mer tid och uppmärksamhet från pedagogerna. Det finns en tydlig uppfattning om att det behövs en ökad grundbemanning och mindre barngrupper för flera av kommunens förskolor. En annan risk med en låg grundbemanning uppges vara en ökad sårbarhet vid sjukfrånvaro hos personalen, till följd av svårigheter att tillsätta vikarier.

Statistiken som redogörs för nedan avser verksamhetsåret 2024. Statistiken² är hämtad från Skolverkets uppgifter om förskolor från 15 oktober 2024.

Samtliga pedagoger har en egen tjänstetelefon för att kunna registrera när barnen blir lämnade och hämtade. Vid flera intervjuer framförs att tillgången till en egen telefon främjar säkerheten genom att det enkelt går att sprida information till samtliga medarbetare via chattfunktioner.

Förskoleförvaltningen uppger att det är rektors ansvar att säkerställa att medarbetarna genomgår de utbildningar som är kopplade till yrkesutövandet genom att kontinuerligt planera och följa upp vilka som ska gå eller har genomgått utbildning. Rektor och/eller chefsstöd ska registrera utbildningar i systemstödet

² All statistik är avrundat till närmsta heltal.

WinLas kompetens. Följande utbildningar registreras: formell grundutbildning, intern fortbildning, introduktionsutbildning för barnskötare, HLR, brandutbildning, livsmedelshygien samt egenkontroll.

Intervjuade medarbetare bekräftar att det regelbundet hålls utbildningar om HLR och brandskydd, genomförs övningar för brandskydd samt inrymning och utrymning. Under hösten ska förvaltningens beredskapssamordnare arrangera en gemensam utbildning om pågående dödligt våld för alla medarbetare i förskolorna.

2.4. Ekonomiska förutsättningar

Arbetet med barnsäkerhet och *Trygg och säker förskola* är en del av förskolornas grundläggande säkerhetsarbete och ska därav finansieras genom det ordinarie grundbeloppet. I förskolenämndens budget för 2025 framgår att cirka 10,9 mnkr har avsatts för säkerhet, vilket ska omfatta arbetet med att förbättra kvaliteten och skapa en trygg och säker miljö i förskolorna. Budgetposten innebär en ökning med 2,1 mnkr jämfört med föregående års budget.

I förskolenämndens budget för 2025 framgår att socioekonomiska förutsättningar och levnadsvillkor på genomgripande sätt påverka barnens vardag i förskolorna. Till kommunfullmäktiges mål *Malmö stad ger en god och likvärdig service* bidrar förskolenämnden genom att arbeta för att alla barn ska få lika tillgång till utbildning i förskola oberoende av var de bor och familjens socioekonomiska förhållanden. Strukturersättningen i förskolenämndens resursfördelningsmodell är viktad efter socioekonomiska faktorer och beror på hur förskolornas barn svarar mot ett antal variabler. Totalt fördelas 89 mnkr i strukturersättning, vilket motsvarar fyra procent av det totala beloppet som fördelas till grundersättning och strukturersättning.

I förskolenämndens årsanalys för 2024 framgår att förskolorna arbetar för att anpassa antalet barn och bemanning utifrån de förväntade behoven med hänsyn till socioekonomiska förutsättningar. Samtidigt framgår även att förskollärarkompetensen inte fullt ut är kompensatoriskt fördelad utifrån barngruppernas socioekonomiska sammansättning.

Tilläggsbelopp

I skollagen (2010:800) framgår att rektor ansvarar för att fördela ekonomiska, personella och andra resurser inom sitt område för att säkerställa tillsyn av barnen. Barns eventuella behov av särskilt stöd ingår inom ramen för grundbeloppet.

Flera intervjuade rektorer och pedagoger uppger att det har skett en drastisk förändring i antalet beviljade ansökningar om tilläggsbelopp. Mellan 2013 till och med juni 2024 använde förskoleförvaltningen begreppet tilläggsbelopp i en vidare bemärkelse än vad skollagen avser. I praktiken användes termen både för att beskriva den lagstadgade ersättningen till kommunala förskolor för barn med omfattande behov av särskilt stöd, och för att beskriva den omfördelningen av grundbeloppet för att stödja barn med mindre omfattande behov eller barngrupper. I juli 2024 förändrades förvaltningens rutiner och riktlinjer för tilläggsbelopp vilket innebär att begreppet tilläggsbelopp numera endast används i den mening som anges i skollagen, det vill säga extraordinära stödåtgärder (omfattande behov av särskilt stöd).

Intervjuade rektorer och pedagoger framhåller att det minskade antalet beviljade ansökningar har resulterat i nedskärningar av personalstyrkan. Uppfattningen är att detta har medfört försämrade möjligheter att ha uppsikt och tillsyn över barnen samt större risk för att olyckor och incidenter inträffar.

Med anledning av intervjuuppgifterna beskrivna ovan har representanter från förvaltningen intervjuats avseende förvaltningens hantering av tilläggsbelopp. Intervjuade uppger att förvaltningsledningen den 1 juli 2024 antog en ny gemensam riktlinje och rutiner för tilläggsbelopp, som gäller för både kommunala och fristående förskolor. Detta innebär att kommunala förskolors ansökningar om tilläggsbelopp hanteras enligt samma bestämmelser som gäller för fristående förskolor. Förvaltningsledningen understryker att oavsett om ett tilläggsbelopp beviljas eller inte, ska rektor inom grundbeloppet säkerställa att barn i behov av stöd får det. Inför 2024 förstärktes även grundbeloppet med 15 mnkr för att täcka verksamhetsstöd för utveckling av särskilt stöd, vilket syftar till att stärka rektors möjligheter att möta barns individuella behov. Förvaltningsledningen uppger att de nya riktlinjerna har gjort bedömningsgrunderna tydligare, men att den totala summan av godkända tilläggsbelopp har minskat.

Förvaltningen har genomfört informationsinsatser kring reviderade rutiner och riktlinjer för tilläggsbelopp. Rektorer har haft möjlighet till återkoppling om dialog kring förskolornas arbete med särskilt stöd samt nekade ansökningar. Digitala utbildningar ska också ha erbjudits för att underlätta ansökningsprocessen.

2.5. Samverkan med vårdnadshavare

Via Malmö stads hemsida framgår vad vårdnadshavare kan göra för att bidra till ökad säkerhet för sitt barn, så som exempelvis överlämnandet av barnet vid lämning och hämtning eller vikten av att meddela om frånvaro eller allergier. Vid platsbesöken uppger två av förskolorna att de har ett återkommande behov av att anlita tolk för kommunikationen med vårdnadshavare, exempelvis i samband med inskolning. Kostnaden för tolktjänsterna belastar förskolornas budget, som i många fall beskrivs som begränsad.

Under platsbesöken påtalar även två av förskolorna flera risker kopplade till svårigheter i samarbetet med vårdnadshavare. Exempelvis lämnas barn i kapprum utan att någon personal uppmärksammas, eller så hämtas barn utan att pedagogerna informeras, vilket gör att personalen initialt tror att barnet har försvunnit. Problematiken med den bristande kommunikationen uppges ofta ha kopplingar till vårdnadshavarnas språkliga kunskaper.

I förskolenämndens årsanalys för 2024 beskrivs att arbetet kring *Trygga barnet* har stärkt förutsättningarna för dialog och samverkan med vårdnadshavare och socialtjänst. Som exempel ges att förskolesocionomer, i samarbete med arbetsmarknads- och socialnämnden, numera arbetar på ett urval av förskolor i socioekonomiskt utsatta områden, där de erbjuder stöd till både personal och vårdnadshavare. Socionomerna uppfattas som uppskattade av både personalen och vårdnadshavarna.

2.6. Bedömning

Revisionsfråga	Bedömning
1. Säkerställer nämnden att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden?	Till stor del
1a. Har förskolorna tillräckliga förutsättningar för att identifiera och hantera samtliga potentiella risker?	Till stor del
1b. Får förskolorna tillräckligt med stöd och vägledning för hur det konkreta arbetet ska genomföras?	Till viss del
1c. Får personalen tillräckligt med utbildning?	Ja

Det är vår sammantagna bedömning att nämnden till stor del har säkerställt att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden.

Vi bedömer att nämnden till stor del har säkerställt att förskolorna har tillräckliga förutsättningar för att identifiera samt hantera samtliga potentiella risker. Bedömningen grundar sig på att nämnden har säkerställt att det finns centralt framtagna stödstrukturer så som *Trygg och säker förskola* samt *Trygga barnet* vilket har gett förskolorna en tydlig ram för sitt barnsäkerhetsarbete. Tillhörande riktlinjer, checklistor, mallar och rutiner finns lättillgängligt som stöd för personalen via intranätets samlingssida för Trygg och säker förskola.

Vidare är det vår bedömning att förskolorna till viss del får tillräckligt med stöd och vägledning för hur det konkreta arbetet ska genomföras. Vi ser positivt på att förskolorna regelbundet ska genomföra barnskyddsronder och att det finns förvaltningsgemensamma mallar i syfte att säkerställa en grundlig risk inventering och åtgärder. Dock framkommer det av genomförd stickprovsgranskning att två förskoleenheter inte kunnat identifiera sina senaste genomförda årliga ronder, vilket tyder på bristande följsamhet till rutinerna. Därtill uppmärksammas även flertalet brister i mallarna och ett tydligt behov av revidering av dessa. Mallarna saknar tydliga instruktioner för hur kontrollpunkterna ska fyllas i, vilket leder till inkonsekvent användning av svarsalternativ och risk för felaktig identifiering av risker. Vidare råder det osäkerhet kring ansvar och krav på omedelbara åtgärder för identifierade risker, vilket kan resultera i att viktiga åtgärder inte vidtas. Mallarna har inte reviderats sedan 2019, vilket även medför en påtaglig risk för att vissa risker är inaktuella eller saknas.

Vi bedömer att förskolornas personal får tillräckligt med utbildning. Bedömningen görs mot bakgrund av att det finns en struktur för återkommande utbildningar inom ett flertal områden avseende säkerhet. Vi ser även positivt på att det finns ett tydligt uttalat ansvar om rektors ansvar att följa upp vilka som har genomgått utbildningar.

Av skollagen (2010:800) 8 kap. 8 § framgår att huvudmannen ansvarar för att tillse att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek samt att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Förskolenämndens förskolor hade 2024 i genomsnitt 17 barn per barngrupp. Statistiken för 2024 visar på betydande skillnader i barngruppernas storlekar då förskolan med högst antal barn per barngrupp var 28 och lägst 8. Enligt Skolverkets rekommendationer för storlek på barngrupper bör grupper för barn i åldern 1-3 år bestå av 6-12 barn, medan grupper för barn i åldern 4-5 år bör ha 9-15 barn.

Sammanfattningsvis menar vi att det finns anledning att förskolenämnden framgent beaktar och agerar på hur förskolornas barngrupper förhåller sig till såväl Skolverkets rekommendationer som kommunfullmäktiges mål *Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor*, för att skapa en mer gynnsam lärandemiljö för alla barn, särskilt de yngsta och de med särskilda behov.

3. Hantering av identifierade risker

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan huruvida det genomförs åtgärder för att säkerställa att identifierade risker åtgärdas samt genomförs om det genomförs åtgärder vid tillbud och olyckor. Därtill besvaras även tillhörande underfrågor (se avsnitt 1.2.).

3.1. Samverkan med central förvaltning

Inom förskoleförvaltningens avdelning ledningsstöd och kommunikation arbetar en beredskapssamordnare med ett uttalat samordnande ansvar för arbetet med Trygg och säker förskola. Intervjuade uppger att förvaltningen fram till årsskiftet hade en säkerhetssamordnare med specifikt ansvar för säkerhetsfrågor. Vid tidpunkt för granskningen pågår rekrytering av en ny säkerhetssamordnare. Sammanfattningsvis beskriver intervjuade medarbetare att det generella stödet från förvaltningen är bra.

Inom förvaltningens avdelning planering och analys finns enheten fysisk miljö. Enheten består av två sektioner, vaktmästeriet och lokal- och säkerhetssamordning. Inom enheten arbetar bland annat de vaktmästare som bistår förskolorna vid felanmälningar. Det finns även en lokalsamordnare som ansvarar för säkerhetsfrågor kopplat till lås, larm och passagesystem samt en lokalsamordnare med ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet.

3.2. Åtgärder för identifierade risker

Förskolorna ska använda sig av felanmälsystemet *En väg in* för alla typer av felanmälningar i lokalerna och utemiljön. Inkommen felanmälan lotsas vidare till rätt instans beroende på vad ärendet handlar om. Det är medarbetare på enheten fysisk miljö som ansvarar för att lotsa vidare ärendena till rätt instans. Enhetens lokalsamordnare ansvarar för att se till att deras ärenden fortskrider.

Det är rektor som ansvarar för att se till att alla avvikelser felanmäls. Enheten för fysisk miljö har inget ansvar för att identifiera risker eller genomföra riskbedömningar. Samtliga intervjuade förskolor upplever att deras enheter har god kännedom om vikten av att identifiera och felanmäla risker och avvikelser. Arbetet med att informera rektorer om risker och rektorns ansvar att felanmäla uppges fungera väl av samtliga intervjuade.

Förskolenämndens förskolor finns i såväl lokaler som ägs av Stadsfastigheter som privata hyresvärdar. Stadsfastigheters lokaler ägs av Malmö stad och förvaltas av servicenämnden. Avtalen med de privata hyresvärdarna skiljer sig åt vilket gör att staden har olika villkor och kontrakt att förhålla sig till.

Intervjuade uppger att *En väg in* har förbättrat och effektiviserat felanmälningsprocessen. Det finns dock variationer i hur snabbt felanmälningar hanteras, vilket kan bero på hyresvärd eller på handläggare. Vissa ärenden upplevs hanteras snabbt, medan andra kräver flera påminnelser. Av de besökta förskolorna är det två vars fastigheter som ägas av Malmö stad och två som ägs av privata hyresvärdar. Förskolorna vars fastigheter som ägs av Malmö stad upplever att deras synpunkter avseende framförallt utemiljön inte alltid upplevs få gehör. En av

förskolorna med privat hyresvärd påtalar att deras synpunkter på risker avseende såväl lokalerna som utemiljön inte alltid upplevs tas på allvar, medan den andra förskolan med privat hyresvärd beskriver ett relativt välfungerande samarbete.

Barnskyddsronderna

Enligt mallarna för barnskyddsronder ska det formuleras åtgärder för samtliga identifierade risker. För varje åtgärd ska följande information anges: vilken punkt i checklistan åtgärden avser, vad som ska göras, vem som ansvarar för åtgärden, vem som ska utföra arbetet, när arbetet ska genomföras och vilken kostnad som är kopplad till åtgärden.

Intervjuade uppger att det är rektors ansvar att se till att eventuella åtgärder genomförs till följd av identifierade risker i barnskyddsronden. Även dessa åtgärder ska gå genom systemen *En väg in*, oaktat om hyresvärden är Stadsfastigheter eller en privat hyresvärd.

Vår stickprovsgranskning visar att 13 av 14 barnskyddsronder innehåller identifierade risker där det saknas beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas. Flertalet har åtgärder beskrivna för några av bristerna, medan en rond saknar åtgärder helt. Ingen av förskolorna har fyllt i kostnadskolumnen med specifika belopp för aktuella åtgärder; flertalet har lämnat kolumnen tom eller besvarat den med ett frågetecken.

3.3. Förskolornas lokaler och utemiljöer

I nämndens funktionsprogram från 2020 beskrivs att för att säkerställa effektiv tillsyn krävs att förskolegården planeras så att personalen har god överblick och kan förebygga olyckor. Byggnadens placering och utformning är viktiga för att undvika avstängda ytor. Om gården ska delas in, bör detta beaktas redan i projekteringen. Naturliga avgränsningar är att föredra framför staket, då de ökar barnens rörelsefrihet. Personalens uppsikt vid staketen är avgörande, särskilt eftersom öppna grindar utgör en stor risk för rymning.

Under året har förskolenämnden utvecklat sitt lokalbestånd genom att införa nya ändamålsenliga lokaler och avveckla lokaler med brister. Samtidigt bedrivs det fortfarande förskoleverksamhet i lägenhetsförskolor och därmed lokaler som inte är anpassade för den verksamhet som bedrivs. Se nedanstående avsnitt för mer information.

Ansvaret för lokalerna och utemiljön

Av förskolenämndens årsanalys 2024 framgår att förskolornas lokaler som ägs av Malmö stad förvaltas av servicenämnden och övriga lokaler ägs och förvaltas av externa hyresvärdar. Cirka 75 procent av de lokaler som förskolenämnden nyttjar ägs av Malmö stad och förvaltas av servicenämnden.

Från 2016 finns en ansvarslista som beskriver ansvarsfördelningen mellan hyresvärd och hyresgäst inom Malmö stad, framtagen av en arbetsgrupp från Stadsfastigheters lokalenhet för förskolor och förvaltningens enhet för fysiskt stöd (nuvarande enheten för fysisk miljö).

I den gällande ansvarsfördelningen framgår att Stadsfastigheter ansvarar för drift, vilket inkluderar löpande tillsyn av lokalen och fast inredning, samt underhåll genom periodiska inspektioner och åtgärder baserade på dessa. Hyresgästens ansvar omfattar att vårda lokalen genom felanmälan och städning enligt fastighetsägarens rekommendationer, samt att rapportera avvikelser på fast inredning.

Förvaltningen arbetar för närvarande med att revidera ansvarsfördelningen, där Stadsfastigheters fastighetsförvaltningsenhet samarbetar med enheten för fysisk miljö på förskoleförvaltningen. Från och med den 1 januari 2026 kommer samma hantering att gälla för hela Malmö stad. Intervjuade uppger att ambitionen med den nya ansvarsfördelningen framgent är att tydliggöra ansvaret.

Risker kopplade till förskolornas lokaler och utemiljöer

I förskolenämndens årsanalys för 2024 betonas att förskolornas lokaler är en strukturell förutsättning och kvalitetsfaktor som påverkar de pedagogiska processerna genom att skapa förutsättningar för mötet mellan barn och pedagoger. Vidare betonas att förskolans fysiska miljöer är betydande för arbetet att ge bästa möjliga förutsättningar enligt skollag och förskolans läroplan. Samtliga besökta förskolor beskriver olika typer av risker kopplat till den fysiska utemiljön.

En av de besökta förskolorna är en så kallad lägenhetsförskola. Medarbetarna upplever att lokalerna inte är anpassade för verksamheten. Förskolan delar sin gård med boende, vilket medför flera risker, såsom att grindar inte stängs och att parkerade cyklar utgör en fara för barn som leker på gården. Den största problematiken upplevs vara de fyra grindarna, som ständigt behöver kontrolleras eftersom inte alla boende respekterar att dessa måste stängas. En annan risk relaterar till lokalernas utformning och bristande ventilation, vilket medfört att barnen måste sova utomhus utan sol- och vindskydd. Intervjuade beskriver att vagnar har varit nära att välta vid flera tillfällen på grund av kraftiga vindar. Denna risk framgår även av förskolans senaste kvalitetsrapport.

En annan förskola beskriver en stor problematik med att deras gård nyttjas av allmänheten under kvällstid och helger. Gården är tillgänglig för allmänheten, vilket ofta resulterar i att föremål lämnas kvar som utgör en direkt fara för barnen. Dialog har förts med hyresvärderna om städning, med löften om förbättringar, men ingen förändring har skett. Personalen ansvarar själva för att dagligen söka igenom hela gården, då olämpliga föremål har identifierats vid flera tillfällen. De upplever en oro över att de inte har tillräckligt med tid för att kontrollera utemiljön ordentligt. Även denna risk framgår av förskolans senaste kvalitetsrapport.

En förskola uppger att de ser stora risker förknippat med att det finns en grind ut från utegården som är skyddad av byggnadens utformning. Förskolan har fått till svar från förvaltningen att de inte får flytta staketet och grinden på grund av att det begränsar barnens utemiljö. I nuläget turas personalen istället om att bevaka ytan, vilket uppges ske på bekostnad av tillsynen av övriga utemiljöer.

3.4. Tillbud- och olycksrapportering

Kommunens intranät innehåller rutiner och beskrivningar av arbetet med tillbud- och olycksrapportering. Intervjuade rektorer och pedagoger beskriver en gemensam strävan om att anmäla alla incidenter och upplever att incidentrapporter upprättas

regelbundet. Incidentrapporterna upprättas av den personal som var närvarande vid incidenten. Intervjuade uppger att det finns ett bra stöd att få från såväl rektor/biträdande rektor som första förskolelärare vid behov. En av förskolorna beskriver att det för en del medarbetare finns en barriär kopplat till språket, och att det därmed är särskilt viktigt att det finns stöd att tillgå.

Tabell 2. Anmälan om tillbud och olyckor 2024

Utbildningsområde	Antal barn	Totalt	Tillbud	Olycka	Annat
A	3587	608	439	165	4
B	3748	845	630	208	7
C	4134	718	497	219	2
D	3949	683	498	181	4
Totalt	15418	2854	2064	773	17

Källa: Statistik från förskoleförvaltningen, 2025.

I oktober 2024 fanns det totalt 189 förskolor i Malmö. Av dessa rapporterade 6 förskolor inga tillbud eller olyckor. Av bilden nedan framgår statistik avseende antal olyckor. I redovisningen ingår inte förskolorna som saknade rapporterade tillbud eller olyckor.

<p>Antal rapporterade olyckor och tillbud per 10 barn</p> <p>1,87</p> <p>Genomsnittligt antal olyckor per 10 barn</p>		<p>Förskolan med <i>högst</i> antal 7,28</p> <p>Förskolan med <i>lägst</i> antal 0,14</p>
<p>Antal rapporterade olyckor och tillbud</p> <p>15</p> <p>Genomsnittligt antal olyckor</p>		<p>Förskolan med <i>högst</i> antal 88</p> <p>Förskolan med <i>lägst</i> antal 1</p>

Stickprovsundersökning - hantering av enskilda händelser

För att fördjupa iakttagelserna ytterligare samt ge en inblick i hur barnsäkerhetsarbetet bedrivs i praktiken har vi valt ut tio inrapporterade tillbud/olyckor för en särskild stickprovsgranskning. Stickprovsgranskningen har syftat till att undersöka om risken för den inträffade olyckan/tillbudet har identifierats redan tidigare samt hur risken i så fall har hanterats. Stickprovet har inkluderat ett urval om totalt tio rapporter från 2024 innefattande: fyra olyckor, fyra tillbud, en utredning om bristande tillsyn och en avvikelserapport om felservering.

Vid en händelse som behöver rapporteras finns en förvaltningsgemensam blankett som ska användas, *Olycka eller tillbud avseende barn i förskoleverksamhet*. Blanketten är senast uppdaterad i mars 2021.

För utredning om bristande tillsyn har en separat mall använts. För incidenten vid felservering har en mall från förskoleförvaltningen för avvikelserapport används. Mallen ska användas vid upptäckt felservering.

Nedan redogörs för de huvudsakliga iakttagelserna i stickprovet.

- ▶ Inga av stickproven avser en händelse vars orsak/risk specifikt uppmärksammats i förskolans senaste barnskyddsround.
- ▶ Ett av stickproven avser en händelse vars orsak/risk borde ha uppmärksammats i förskolans barnskyddsround. Förskolan uppgav att det fanns rutiner för barn med allergi/överkänslighet samt en god kännedom hos personalen. Vi menar att risken för att det inträffade skulle ha kunnat uppmärksammas som en potentiell risk, utifrån faktumet att det fanns ett barn på förskolan med glutenintolerans.
- ▶ Två av stickproven avser händelser som är en direkt följd av personals bristande följsamhet till rutiner; barn som lämnats ensamt inomhus samt felservering av mat till ett barn med glutenallergi.

Stickprovsgranskningen visar även att liknande händelser anmäls som olika typer av incidenter. Till exempel finns det två stickprov där ett barn har skadat ett annat barn. Händelserna är likartade, men den ena har anmälts som en olycka och den andra som ett tillbud. I den blankett som används för olyckor och tillbud saknas en tydlig förklaring av skillnaden mellan dessa två begrepp. Sveriges Lärare³ definierar ett tillbud som en "nästan-olycka", där något har gått fel utan allvarliga konsekvenser, som att någon halkar på ett blött golv utan att skada sig. I förskoleförvaltningens blankett anges endast följande beskrivning:

- ▶ Olycka - personalen bedömer att vårdnadshavaren behöver ta ansvar för barnet.
- ▶ Tillbud - risk för olycka.

3.5. Intern kontroll

Av förskolenämndens intern kontrollplan för 2025 framgår att en av årets risker avser bristande egenkontroller inom systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Risken beskrivs som en potentiell fara för personskador och materiella skador, orsakad av både bristande rutiner och bristande egenkontroller inom SBA. Åtgärd för risken avser att säkerställa att befintliga rutiner för SBA följs, vilket ska kommuniceras till ansvariga i verksamheten samt genom uppföljning av arbetet med egenkontroller. Åtgärder ska återrapporteras till nämnden i årsuppföljning 2025.

I nämndens interna kontrollplan för 2024 ingick risken för felaktig tillgång till information och lokaler. Syftet med kontrollen var att granska rutiner för att säkerställa att obehöriga inte hade tillgång till lokalerna. Resultatet visade att det fanns dokumenterade rutiner, men att kännedom om behörigheter och trygghet i systemhantering hade minskat bland chefer sedan 2021. Cirka 50 procent av

---

³ Sveriges lärares hemsida, *Viktigt att anmäla tillbud*, 2025.

cheferna ansåg att de fått bristfällig information om systembehörighet. Identifierade avvikelser inkluderade svårigheter med insyn i anställdas systemåtkomst, bristande instruktioner om behörigheter och osäkerhet kring teknisk kompetens. Nämnden planerade att stärka chefers kännedom om rutiner och ansvar för att minska risken för obehörig tillgång. För vidare hantering föreslogs en översyn av introduktionsrutiner för chefer, tydligare ansvarsfördelning och en gemensam checklista vid avslut av tjänst och byte av tjänst.

3.6. Bedömning

Revisionsfråga	Bedömning
2. Genomförs åtgärder för att säkerställa att identifierade risker åtgärdas samt genomförs åtgärder vid tillbud eller olyckor?	Till viss del
2a. Rapporteras alla incidenter och tillbud som rör barnen?	Nej
2b. Fungerar samverkan med central förvaltning och enheten för fysisk miljö?	Till stor del
2c. Är det tydligt vem som ansvarar för att åtgärda de brister som framkommit?	Till viss del
2d. Serviceförvaltningen ansvarar för lokalerna och utemiljö, hur fungerar den samverkan? Är ansvarsfördelningen tydlig?	Till stor del

Det är vår sammantagna bedömning att det till viss del genomförs åtgärder för att säkerställa att identifierade risker åtgärdas samt att det genomförs åtgärder vid tillbud eller olyckor. Bedömningen grundar sig på att det finns rutiner för att åtgärda identifierade risker via barnskyddsordens mall på åtgärdsplan. Samtidigt visar genomförd stickprovsundersökning att det förekommer risker som saknar formulerad åtgärd, vilket leder till en otydlighet i hur dessa risker ska hanteras.

Det är vår bedömning att det finns en påtaglig risk för att alla olyckor och tillbud inte rapporteras. Det framkommer av granskningen att det finns gemensam strävan att anmäla alla incidenter som rör barnen i förskolorna. Samtidigt visar vår analys av statistik en stor variation i antalet rapporterade olyckor och tillbud per förskoleenhet. Detta indikerar att rutiner för rapportering av incidenter inte är förankrade på samtliga förskolor samt att det kan finnas en underrapportering.

Enligt praxis från Högsta domstolen samt beslut från Skolinspektionen och Justitieombudsmannen (JO) går tillsynsansvaret för ett barn över från barnets vårdnadshavare till huvudmannen när ett barn är i förskolan. Även Skolverket betonar att förskolan ska se till att barnet får sina behov tillgodosedda, inte skadas eller skadar något eller någon annan. Vi finner det därför anmärkningsvärt att sex förskolor helt saknar inrapporterade olyckor och tillbud. Tillbud- och olycksrapportering är en viktig del i att säkerställa att risker hanteras och därmed säkra tillsynen. Vidare har vår stickprovsundersökning av hantering av enskilda ärenden visat att det finns en risk för bristande förståelse eller varierande uppfattningar om vad som definieras som ett tillbud respektive en olycka. Denna otydlighet kan påverka rapporteringen negativt, där vissa förskoleenheter kan välja att inte rapportera tillbud eftersom de anser att dessa inte uppfyller kriterierna för en olycka, eller vice versa. Detta medför en påtaglig risk för att alla olyckor och

tillbud inte rapporteras samt till en underrepresentation av incidenter och därmed en felaktig helhetsbild.

Vidare är det vår bedömning att samverkan med central förvaltning samt förvaltningens enhet för fysisk miljö fungerar väl. Vi bedömer att arbetssättet med *En väg in* har underlättat rektorernas hantering av felanmälningar. Samtidigt framkommer det vid flera intervjuer att det i vissa fall krävs många upprepade anmälningar, vilket indikerar att samverkan och kommunikationen kan stärkas ytterligare.

Därtill är det vår bedömning att det till viss del är tydligt vem som ansvarar för att åtgärda brister som framkommit. I mallarna för barnskydds rond finns en åtgärdsplan som ska fyllas i för identifierade riskers åtgärder. Genomförd stickprovsundersökning visar att 13 av 14 barnskydds rondar innehåller identifierade risker där det saknas beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas, vilket leder till en otydlighet i hur dessa risker ska hanteras (se även avsnitt 2.2.).

När det gäller samverkan med serviceförvaltningen, som ansvarar för majoriteten av förskolornas lokaler, bedömer vi att ansvarslistan tydliggör ansvarsfördelningen mellan hyresvärd och hyresgäst. Det pågår ett arbete med att revidera ansvarslistan och ansvarsfördelningen, som är från 2016, för att ytterligare tydliggöra ansvaret, vilket vi ser om positivt.

4. Uppföljning och utvärdering

I detta avsnitt besvaras frågan huruvida det sker uppföljning och utvärdering av åtgärder och av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå. Därtill bevaras även tillhörande underfrågor (se avsnitt 1.2.).

4.1. Systematiska kvalitetsarbetet och analys på aggregerad nivå

Av förskolenämndens nämndsbudget för 2025 beskrivs förskolenämndens systematiska kvalitetsarbete (SKA) som ett verktyg för att identifiera och åtgärda brister i förskolenämndens utbildning och verksamhet. I Malmö stads SKA-arbete är dialoger kärnan i arbetet och sker i olika steg från förskolenivå till nämndsnivå. Systematiska kvalitetsarbete ställer krav på alla förskolor att planera, följa upp, dokumentera och utveckla sina verksamheter. Samtliga underlag inom ramen för detta analyseras och diskuteras i kvalitetsdialoger. I slutet av varje år görs en större uppföljning på nämndsnivå, vilket resulterar i förskoleförvaltningens årliga lägesbedömning.

Kvalitetsrapporter upprättas inom samtliga förskolor

Årligen ska alla förskolor ta fram en kvalitetsrapport som ska beskriva förskolans måluppfyllelse, orsakerna till den och planerade insatser för att vidareutveckla enheten. Kvalitetsrapporten dokumenterar enhetens måluppfyllelse och insatser, och utgör även underlag för kvalitetsdialogen mellan enhets- och huvudmannanivå.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av fyra kvalitetsrapporter för verksamhetsåret 2025, vilka avser de förskolor som har besökts. Kvalitetsrapporterna har inte använt exakt samma mall, men har ett likvärdigt innehåll. Ingen av kvalitetsrapporterna nämner arbetet med barnskyddsronder. Dock kan vi konstatera att samtliga kvalitetsrapporter berör områden kopplat till barnens trygghet och säkerhet, bland annat utifrån följande perspektiv:

- ▶ Alla kvalitetsrapporter lyfter vikten av tydliga rutiner och strukturer för att ge barnen en känsla av förutsägbarhet, vilket bidrar till deras välbefinnande och trygghet.
- ▶ Samtliga rapporter framhäver vikten av att stödja barn med särskilda behov och säkerställa deras delaktighet för att skapa en trygg miljö.
- ▶ Alla kvalitetsrapporter betonar betydelsen av att skapa relationer och kommunikation med vårdnadshavarna för att stödja barnens trygghet i förskolan.
- ▶ Samtliga rapporter berör frågan om barngruppernas storlekar, främst utifrån vikten av att dela in barnen i mindre grupper för att tillgodose deras behov och öka tryggheten.
- ▶ Tre av fyra rapporter betonar betydelsen av personalstabilitet och kontinuitet för att skapa trygghet för både barn och vårdnadshavare.
- ▶ Två av fyra förskolor beskriver stora utmaningar med barnens utemiljö ur perspektivet barnsäkerhet.

Förskolenämnden tar inte del av respektive förskolas kvalitetsrapport, utan tar del av dessa i form av förvaltningens sammanställda lägesbedömning.

Förvaltningens lägesbedömning 2024

Lokalernas och utemiljöernas påverkan på utbildningen har uppmärksammats i tidigare lägesbedömningar samt i årets kvalitetsrapporter. Lokaler som inte är ändamålsenliga eller som har brister finns ofta i socioekonomiskt mer såbara områden. Även äldre lägenhetsförskolors fysiska miljö och bristande utemiljöer lyfts fram som problematiska. Kvalitetsdialogerna har även indikerat att vissa förskolor har utegårdar med en så låg standard att det negativt påverkar utbildningen, ofta på grund av bristande grönska och otillräcklig planering av utemiljön. Dessutom rapporterar många av dessa förskolor även om otrygga närmiljöer samt en brist på närhet till park- och grönområden. Intervjuade från förvaltningen uppger att kommunens förskolors förutsättningar varierar mycket beroende på geografiskt läge, lokaler och barngruppens behov. Om det inom det systematiska kvalitetsarbetet uppmärksammas att enheter behöver stöd från huvudmannen, sker detta i samband med skolchefsdialog. Samtliga intervjuade rektorer och medarbetare instämmer i att förskolornas förutsättningar varierar mycket beroende på det geografiska läget, elevunderlaget och socioekonomiska faktorer. Den generella uppfattningen är dock att det finns goda förutsättningar för att bedriva barnsäkerhetsarbete.

Förskolenämnden tog del av förskoleförvaltningens lägesbedömning för 2024 vid sitt sammanträde i december 2024. Förskolenämnden beslutade att de tagit del av lägesbedömningen samt översände den till kommunstyrelsen för kännedom. Det fattades inga beslut om åtgärder kopplat till vad som framkom av lägesbilden för 2024.

Representanter från förskoleförvaltningen uppger att arbetet med *Trygg och säker förskola* följs upp genom arbetet med:

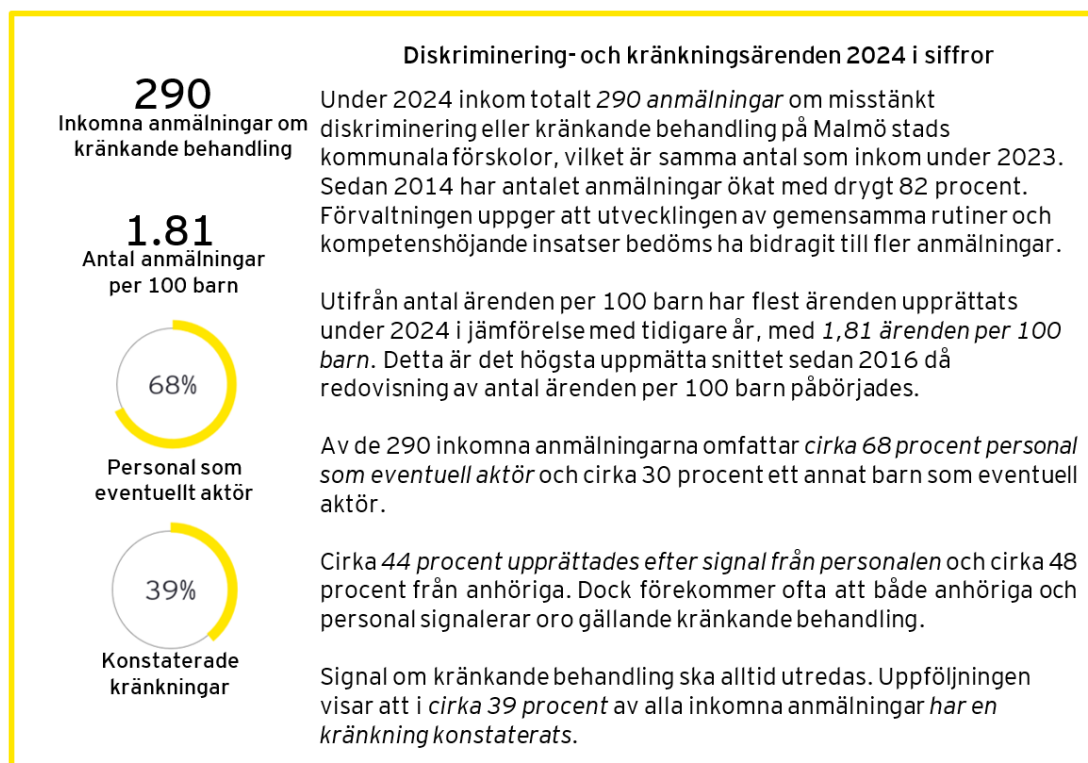
- ▶ Uppföljning av diskriminerings- och kränkningsärenden.
- ▶ Uppföljning av inkomna klagomål.
- ▶ Förskoleenkäten.
- ▶ Tillbud och olyckor.

Diskriminerings- och kränkningsärenden

Förskoleförvaltningen har förvaltningsgemensamma riktlinjer och rutiner för att motverka diskriminering och kränkande behandling av barn. Riktlinjerna och rutinerna finns tillgängliga via *Komin* och omfattar arbetet kring förskolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling samt det åtgärdande arbetet vid anmälningar.

Sedan 2014 tar nämnden del av en årlig uppföljningsrapport om ärenden som rör kränkande behandling och diskriminering. I rapporten för 2024 redovisas en sammanställning av inkomna anmälningar om misstänkt kränkande behandling och diskriminering.

Uppföljningen avslutas med ett avsnitt om förvaltningens utvecklingsarbete. Inom ramen för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete pågår ett löpande arbete för att förebygga risker, förhindra diskriminering och kränkande behandling samt främja likabehandling. Vidare konstateras att det finns ett behov av att fortsätta arbetet med att förebygga diskriminering och kränkande behandling. Det har även uppmärksamats brister i handläggningen av dessa ärenden, inklusive saknade handlingar och oavslutade ärenden.

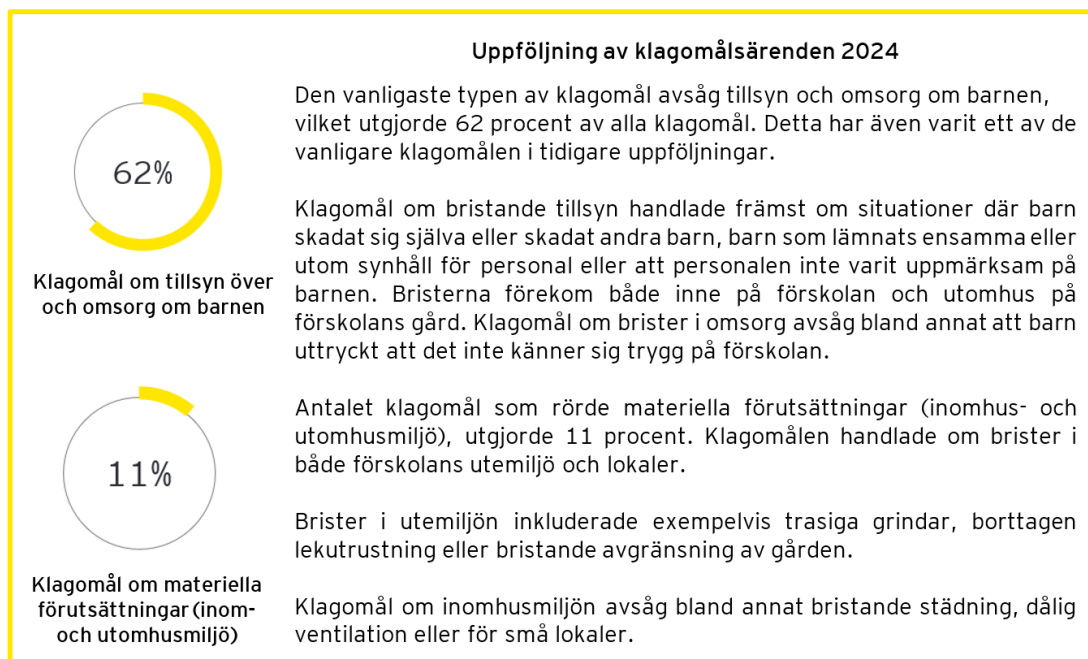
Av förskolenämndens protokoll från sammanträdet 26 mars 2025 framgår att nämnden tagit del av uppföljningsrapporten om diskriminerings- och kränkingsärenden 2024. Nämnden beslutade att godkänna uppföljningen.

Uppföljning av inkomna klagomål

Förskolenämnden får årligen ta del av en sammanställning av diarieförda klagomålsärenden. Rapporten är ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet på

huvudmannanivå. Sammanlagt diarieförde förskoleförvaltningen 468 klagomål 2024. Av dessa var 443 ärenden riktade till förskolorna och resterande till huvudmannen. Sedan 2014 har antalet ärenden ökat med drygt 62 procent. Förvaltningen uppger att utvecklingen av gemensamma rutiner och kompetenshöjande insatser bedöms ha bidragit till fler anmälningar. Likt tidigare år var majoriteten av de inkomna klagomålen från vårdnadshavare. Under 2024 var cirka 92 procent inkomna från vårdnadshavare.

Ett urval motsvarande knappt en tredjedel av klagomålsärenden till förskolorna 2024 har kategoriserats i förvaltningens rapport för att visa vilka olika typer av klagomål som berör förskolorna. Ett klagomålsärende kan dock innehålla flera olika typer av brister och de inkomna klagomålen avser inte konstaterade brister⁴.

Förskoleenkäten

Sedan 2013 genomför förskoleförvaltningen en enkätundersökning riktad till samtliga vårdnadshavare med barn i förskolorna. Av förskoleenkätens övergripande rapport 2025 framgår att årets resultat visar att vårdnadshavarna upplever en god kvalitet i de kommunala förskolorna. Svarsfrekvensen för året var 80 procent, vilket är en fortsatt hög svarsfrekvens.

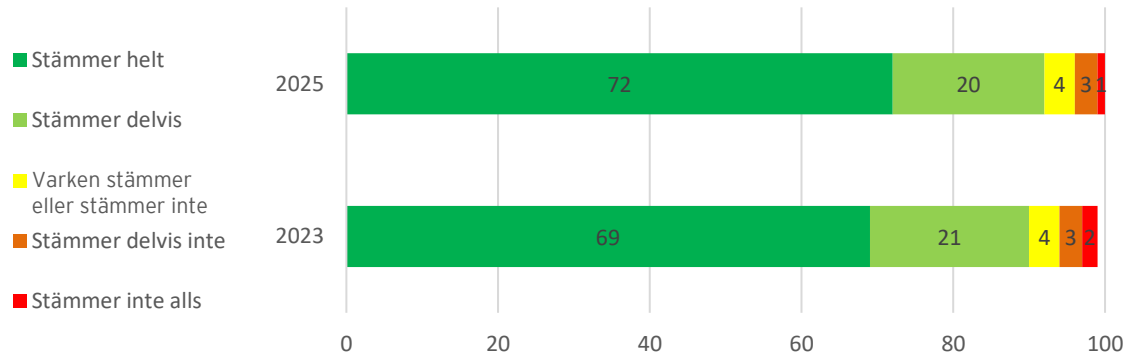
Enkäten utgår ifrån ett antal målområden varav ett område avser omsorg, det vill säga den omsorg som barnet får på förskolan. Frågorna som ingick var bland annat:

- ▶ Jag upplever att mitt barn får den omsorg på förskolan som hen behöver
- ▶ Jag upplever att mitt barn har en trygg relation med personalen i barngruppen
- ▶ Personalen får mig att känna mig trygg när barnet är på förskolan

⁴ Rektor ansvarar för att en utredning sker vid inkommet klagomål samt att eventuella åtgärder vidtas och ingår därmed inte i förskoleförvaltningens uppföljning av inkomna klagomål.

Av diagram nedan framgår att totalt 94 procent av vårdnadshavarna med barn på kommunal förskola instämde på påståendet att personalen på förskolan får mig att känna mig trygg när barnet är på förskolan 2025, vilket är en förbättring med en procentenhet från 2023.

Diagram 1. Personalen på förskolan får mig att känna mig trygg när barnet är på förskolan

Källa: Förskoleenkäten, kommunala förskolor, Malmö stad 2025.

Tillbud och olyckor

Varken i lägesbedömningen för 2024 eller i årsanalysen 2024 ingår någon uppföljning av tillbud- och olycksrapportering. Enligt uppgift sker det ingen aggregerad analys av inrapporterad tillbud eller olyckor.

4.2. Uppföljning till nämnden

Inom ramen för granskningen har en protokollgranskning av förskolenämndens protokoll genomförts för perioden augusti 2024 - augusti 2025. Det framgår inte av protokollen huruvida förskolenämnden har tagit del av någon konkret uppföljning avseende arbetet med trygg och säker förskola, barnskyddsronder eller barnsäkerhetsarbetet överlag.

Det genomförs inga aggregerade analyser av resultatet av barnskyddsronder. Av lägesbilden 2024 eller årsanalysen 2024 framgår inte heller någon uppföljning av enheternas eller förvaltningens arbete med barnskyddsronder.

Enligt uppgift från förvaltningen är förutsättningarna för barns säkerhet, såsom personaltäthet, barngruppernas sammansättning och lokalernas kvalitet, centrala faktorer som analyseras i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Dessa faktorer betraktas som grundorsaker till utbildningens resultat. Förvaltningen anser därför att nämnden får återrapportering och underlag som uppfyller skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete. Vid sakgranskning framförs att det sker en indirekt uppföljning genom rapporter som inte omfattas av denna granskning, så som lokalbehovsplan och kompetensförsörjningsplan

Nämndens årsanalys

I förskolenämndens årsanalys för 2024 framgår att sammanlagt 15,5 mnkr investerades i befintliga förskolor, varav 9,1 mnkr användes för förbättringar i inne- och utemiljön samt 6,4 mnkr investerades för åtgärder avseende säkerhet i

förskolorna. I övrigt framgår ingen annan konkret uppföljning avseende arbetet med trygg och säker förskola, barnskyddsronder eller barnsäkerhetsarbetet överlag.

4.3. Bedömning

Revisionsfråga	Bedömning
3. Sker uppföljning och utvärdering av åtgärder samt av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå?	Till viss del
3a. Sker uppföljning och rapportering på alla nivåer (förskoleenheterna, central förvaltning och nämnd)?	Till viss del
3b. Sker analys aggregerat av framkomna brister eller vidtagna åtgärder?	Till viss del
3c. Har förbättringsområdena delgetts all personal och har detta dokumenterats?	Ja
3d. Är återrapporteringen till nämnden tillräcklig?	Nej

Det är vår sammantagna bedömning att det inte sker en tillräcklig uppföljning och utvärdering av åtgärder eller av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå.

Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet finns det etablerade processer för hur verksamheten ska följas upp. Förskoleenheterna upprättar årligen kvalitetsrapporter och deltar i kvalitetsdialoger på flera nivåer. Dessa rapporter sammanställs och analyseras av förvaltningen, vilket resulterar i en årlig lägesbedömning samt en årsanalys för förskolenämnden. Trots dessa strukturer behandlas barnsäkerhetsarbetet inte specifikt i dessa rapporter. Skollagen (2010:800) betonar att huvudmannen vid uppmärksammat brister i verksamheten ska se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det är oklart vilket ansvar förskolenämnden tar för uppmärksamade brister då det inte görs någon aggregerad uppföljning av analys av förskolornas barnsäkerhetsarbete eller barnskyddsronder.

Vi noterar även brister i uppföljningen av åtgärder som genomförts inom ramen för barnskyddsronder, vilket är en betydande brist då dessa åtgärder kan innehålla värdefull information för att förbättra säkerheten samt identifiera eventuella risker som saknar åtgärder. Dessutom saknas det en systematisk och aggregerad uppföljning, utvärdering eller analys av inrapporterade tillbud och olyckor, vilket framgår av avsnitt 3.6.

Vi bedömer att det finns rutiner och förutsättningar för att sprida information om identifierade förbättringsområden. Bedömningen görs mot bakgrund av att förskolornas personal finns representerade på barnskyddsronder samt att resultatet vidareförmödas i samband med exempelvis arbetsplatsträffar.

I Skollagen⁵ framgår att huvudmannen ska analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Vi ser positivt på att inkomna klagomål, ärenden rörande diskriminering och kränkningar samt resultat från förskoleenkäten sammanställs i årliga uppföljningsrapporter. Samtidigt bedömer vi att det finns utvecklingspotential i samtliga av dessa rapporter, då de tenderar att redovisa mer generella iakttagelser

⁵ Skollag (2010:800) 4 kap 3§.

snarare än djupgående analyser. Fördjupade analyser av exempelvis diskriminerings- och kränkingsärenden är avgörande för att identifiera eventuella mönster och för att identifiera underrapportering.

5. Analys och sammanfattande bedömning

I det här avsnittet presenteras vår analys och sammanfattande bedömning av förskolenämndens barnsäkerhetsarbete. Analysen⁶ utgår ifrån en beprövad modell för systematiskt säkerhetsarbete och utgår ifrån fem moment (Rosenberg 2002).

1. Kartlägga riskbilden

Förskolenämnden har till stor del säkerställt att förskolorna har förutsättningar för att kartlägga risker genom centralt framtagna stödstrukturer, rutiner och riktlinjer samt regelbundna utbildningar. Barnskyddsronder genomförs regelbundet och det finns centralt framtagna mallar som stöd. Dock noterar vi flertalet brister med mallarna som inte har uppdaterats sedan 2019, vilket påtalar ett stort behov av revidering. Därtill visar vår stickprovsundersökning att det finns två barnskyddsronder som varken förvaltningen eller de aktuella förskoleenheterna kan identifiera, vilket tyder på bristande följsamhet till befintliga rutiner.

2. Planera

Det finns etablerade rutiner för att planera åtgärder baserat på de risker som identifierats via barnskyddsronder. Rektorer har även ett tydligt ansvar att rapportera brister i fysiska miljön till förvaltningen via *En väg in*. Däremot föreligger otydligheter i mallarna för barnskyddsronder vad gäller vilket ansvar respektive förskoleenhet har för att åtgärda vissa typer av risker.

3. Genomföra

Genomförd stickprovsgranskning visar att många risker saknar en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas, vilket kan leda till otydlighet i hur riskerna hanteras. Analys av inrapporterade olyckor, tillbud och kränkingsanmälningar indikerar att det kan finnas en underrapportering på flera förskolor. Lika så visar vår stickprovsgranskning att det saknas en enhetlig tolkning av vad som utgör en olycka respektive tillbud.

4. Utvärdera

Vi bedömer att det saknas en tillräcklig uppföljning och utvärdering av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå. Trots att kvalitetsrapporter och uppföljningsdokument upprättas, behandlas barnsäkerhetsarbetet inte specifikt i dessa rapporter. Det saknas en systematisk uppföljning av barnskyddsronder och tillbud, vilket begränsar möjligheten att utvärdera effektiviteten av de vidtagna åtgärderna.

5. Förbättra

Vid en genomläsning av nämndens protokoll framgår att nämnden har tagit del av uppföljningar avseende klagomålsärenden samt diskriminerings- och kränkingsärenden utan att vidta åtgärder. Vidare visar vår nyckeltalsanalys av tillbuds- och olycksrapportering på att det finns tydliga indikationer om underrapportering och bristande följsamhet till rutiner. Genom att revidera och säkerställa barnskyddsrondernas aktualitet samt säkerställa att alla incidenter rapporteras korrekt och klargöra definitionerna av tillbud och olyckor kan förskolenämnden skapa förutsättningar för löpande förbättringar.

---

⁶ Se MSB:s skrift *Barn och ungas säkerhet*, 2011.

Vår sammanfattande bedömning, mot bakgrund av granskningens syfte, är att förskolenämndens barnsäkerhetsarbete inte är helt ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på våra bedömningar i granskningens tre övergripande frågeställningar, det vill säga att förskolenämnden:

- ▶ Till stor del har säkerställt att förskolorna har förutsättningar för att bedriva ett barnsäkerhetsarbete som omfattar samtliga riskområden,
- ▶ Till viss del har säkerställt att det genomförs åtgärder för att identifierade risker åtgärdas samt åtgärder vid tillbud eller olyckor, samt
- ▶ Till viss del har säkerställt att det sker en tillräcklig uppföljning och utvärdering av åtgärder samt av barnsäkerhetsarbetet på aggregerad nivå.

Sammanfattningsvis menar vi att förskolenämnden har en god grundstruktur för barnsäkerhetsarbetet med flera framtagna mallar och samlad information. Samtidigt bedömer vi att det finns tydliga brister i hur barnsäkerhetsarbetet följs upp och rapporteras. Detta arbete tycks för närvarande ske helt utlokaliserat på respektive förskola, vilket kan leda till bristande insyn och samordning. Det krävs ett ökat fokus på aggregerad analys av barnsäkerhet för att säkerställa en trygg och säker miljö för barnen.

Vi rekommenderar förskolenämnden att:

- ▶ Löpande beakta barngruppernas storlek i förhållande till Skolverkets rekommendationer.
- ▶ Göra analyser på aggregerad nivå avseende de risker som identifierats i barnskyddsronder.
- ▶ Säkerställa att rutiner för rapportering av olyckor och tillbud samt kränkingsärenden är kända bland samtliga medarbetare.
- ▶ Fördjupa analysen av rapporterade tillbud och olyckor samt kränkingsärenden för att identifiera misstänkt underrapportering och därmed behov av förstärkta informationsinsatser.
- ▶ Revidera mallarna för barnskyddsronder för att tydliggöra och säkerställa innehållets aktualitet.

Malmö stad 25 november 2025

Anna Färdig
EY

Viktoria Wedbäck Pizevska
EY

Malin Lundberg
EY

6. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Avdelningschef kvalitet och utveckling
- ▶ Beredskapssamordnare
- ▶ Ekonomichef förskoleförvaltningen
- ▶ Enhetschef placerings- och tillsynsenheten
- ▶ Enhetschef, enheten fysisk miljö
- ▶ Enhetschef, enheten utveckling och utvärdering
- ▶ Lokalsamordnare, enheten fysisk miljö
- ▶ Rektor, biträdande rektor och pedagoger från fyra förskoleenheter
- ▶ Sektionschef placerings- och tillsynsenheten
- ▶ Utredningssekreterare, enheten utveckling och utredning

Analyserade dokument

- ▶ Funktionsprogram för förskolor i Malmö, 2020
- ▶ Fyra förskolors kvalitetsrapporter, 2025
- ▶ Fyra förskolors planer mot diskriminering och kränkande behandling, 2025
- ▶ Förskoleenkäten - Resultatrapport för kommunala förskolor 2025
- ▶ Förskoleenkäten - Övergripande rapport 2025
- ▶ Förskoleenkäten Bilaga 1 - Resultat per fråga, kommunala förskolor, 2025
- ▶ Förskolenämndens protokoll augusti 2024 - augusti 2025
- ▶ Förskolenämndens årsanalys 2024,
- ▶ Informationsblad - En trygg och säker förskola, 2022
- ▶ Internkontrollplan 2025, Förskolenämnden
- ▶ Investeringsbudget - säkerhet 2025
- ▶ Komin - Förskolans arbete med normer och värden, 2025
- ▶ Komin - Introducera ny medarbetare i förskoleförvaltningen, 2025
- ▶ Komin - Orosanmälan till socialtjänsten, 2025
- ▶ Komin - Stöd för inköp ur säkerhets-, miljö- och allergisynpunkt, 2025
- ▶ Komin - Trygg och säker förskola, 2025
- ▶ Komin - Trygga barnet, 2025
- ▶ Lägesbedömning 2024
- ▶ Mall Barnskyddsround - Halvårsvis, 2019
- ▶ Mall Barnskyddsround - Årlig, 2019
- ▶ Organisationskiss förskoleförvaltningen 2025
- ▶ Riktlinjer och rutiner för tilläggsbelopp, 2024
- ▶ Uppföljning av diskriminerings- och kränkingsärenden 2024
- ▶ Uppföljning av klagomål inkomna 2024
- ▶ Uppföljning intern kontroll 2024, Förskolenämnden
- ▶ Åtagandeplan förskoleförvaltningen 2025-2027
- ▶ Överenskommelse till Ansvarslista för hyresvärd och hyresgäst inom Malmö stad, Förskoleförvaltningen, 2016

7. Revisionskriterier

Kommunallag (2017:725)

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Skollag (2010:800)

I skollagens 8 kap. 2 § framgår att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. I 8 § framgår att huvudmannen ansvarar för att tillse att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek samt att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.

Enligt förarbetena till skollagen⁷ ska förskolan erbjuda tillgängliga lokaler och utrustning så att syftet med verksamheten ska kunna uppfyllas. Förskolans lokaler och utrustning ska i sin tur förebygga ohälsa och i övrigt skapa en god inne- och utemiljö för barnen.

I skollagens 4 kap. 3 § framgår att huvudman på huvudmannanivå ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat samt utifrån analysen genomföra insatser. Enligt 7 § ska huvudmannen om det vid uppföljningen kommer fram brister i verksamheten se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Läroplan (Lpfö18)

Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska erbjuda barnen en trygg omsorg och har en viktig roll för att bidra till att grundlägga barnens trygghet och självkänsla. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet.

Förskolan ska erbjuda en hälsofrämjande miljö och en väl avvägd dagsrytm som inkluderar både vila och fysiska aktiviteter, anpassade efter barnens behov och vistelsetid. Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela, utforska omvärlden samt stödja deras utveckling, lärande, lek och kommunikation. Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang.

Måluppfyllelse i förskolan (SKOLFS 2017:6)

Skolverkets allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan föreskriver att huvudmannen bör ge förskolechefen de organisatoriska förutsättningar som krävs för att vara pedagogisk ledare på varje förskoleenhet. Huvudmannen och förskolechefen bör, utifrån sina respektive ansvarsområden, ha rutiner för hur barnets bästa utreds och beaktas i beslut som påverkar barnen i förskolan. Vid

---

⁷ Prop. 2009/10:165 s. 346.

resursfördelning ska faktorer som personalens utbildning och kompetens, personaltäthet, barngruppens storlek och sammansättning, miljöns utformning samt socioekonomiska förhållanden beaktas.

Barngruppens storlek och sammansättning är viktiga för att skapa en bra lärandemiljö. Skolverket rekommenderar 6-12 barn i grupper för barn i åldern 1-3 år och 9-15 barn för barn i åldern 4-5 år. Det är viktigt att undvika för många relationer för barnen under en dag, särskilt för de yngsta, som har mest att vinna på mindre grupper. Barngruppens sammansättning, inklusive åldrar och behov av särskilt stöd, bör också beaktas vid resursfördelning.

Den fysiska miljön i förskolan påverkar barnens lärande och utveckling. En väl utformad miljö är överblickbar och underlättar kontakten mellan barn och personal. Om miljön inte är anpassad till antalet barn kan det leda till svårigheter i undervisningen. Utomhusvistelse bör också ge möjlighet till lek och aktiviteter i både planerade och naturliga miljöer.

Vid resursfördelning är det viktigt att ta hänsyn till barnens socioekonomiska förhållanden. Förskolans resurser ska anpassas efter barnens olika behov och förutsättningar. En förskola av god kvalitet kan ha utjämnande effekter på socioekonomiska skillnader och bidra till att minska barns psykiska ohälsa och sociala problem, särskilt för barn från utsatta familjer.

Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)

Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete föreskriver att huvudmannen bör styra och leda kvalitetsarbetet genom att skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på huvudmannanivå och hur enheternas kvalitetsarbete ska tas tillvara.

För att dokumentera kvalitetsarbetet bör huvudmannen säkerställa att det finns tillräcklig dokumentation för alla skolformer och fritidshem. Denna dokumentation ska ligga till grund för analys och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser på huvudmannanivå. Huvudmannen bör också skapa effektiva och ändamålsenliga rutiner för dokumentation som stödjer kvalitetsarbetet och sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom verksamheten.

För att analysera och bedöma utvecklingsbehoven bör huvudmannen, med utgångspunkt i uppföljningen, analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måloppfyllelsen för den samlade verksamheten. Det är viktigt att avgöra om orsakerna framgår tydligt eller om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras. Analysen ska användas som underlag för dialoger med enheterna om utvecklingsbehov, och utifrån analysen bör huvudmannen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder, 2024

Kommunfullmäktige beslutade 29 september 2024 om gällande reglemente för styrelsen och övriga nämnder i Malmö stad.

Förskolenämnden fullgör de uppgifter som enligt skollagen och andra anknyttande författningar ankommer på kommunal huvudman eller hemkommunen vad gäller

förskola, pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola, öppen förskola och omsorg under tid då förskola inte erbjuds.

Malmö stads budget 2025

Av Malmö stads budget för 2025, beslutad av kommunfullmäktige den 20 november 2024, framgår att förskolenämndens budget förstärks med 85 mnkr (60 mnkr under 2026). Förskoleverksamheten ska utformas utifrån en helhetssyn på barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en enhet.

Vidare framgår att insatser för att fler barn ska få tillgång till förskolans verksamhet är viktiga för jämlikheten, särskilt för barn som växer upp i fattigdom, utanförskap eller i hem där svenska sällan talas. För att förskolan ska kunna fylla denna kompensatoriska funktion är personalens kompetens och förutsättningar avgörande. Arbetet med att öka andelen förskollärare, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden, behöver fortsatt prioriteras.

Förskolenämndens budget 2025

Av förskolenämndens budget 2025, antagen av förskolenämndens 18 december 2024, framgår att nämndens investeringsram för året uppgår till 30 mnkr. Av investeringsramen avsätts 10,9 mnkr för åtgärder avseende säkerhet för en förbättrad kvalitet och en trygg och säker miljö i förskolorna.

I nämndens plan för kommunfullmäktigemål och indikatorer framgår bland annat hur förskolenämnden ska arbeta med följande mål:

- ▶ Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor.
  - Planeringskommentar mandatperiod: Barn som tidigt får ta del av en likvärdig utbildning med god kvalitet ges förutsättningar att växa upp och utvecklas under trygga och jämlika förhållanden. Förskolan är en nödvändig del i stadens förebyggande arbete kring tidiga gemensamma insatser och har en stor potential i bidraget till barns och ungas uppväxtvillkor.
  - Uppföljning av nämndens bidrag avser bland annat: antal förskolor som deltar i Trygg barnet och barngruppernas storlek.
- ▶ Malmö stad ger en god och likvärdig service.
  - Planeringskommentar mandatperiod: Förskolenämnden bidrar till kommunfullmäktigemålet genom att arbeta för att alla barn i Malmö får lika tillgång till utbildning i förskola oberoende av var i Malmö de bor och oavsett familjens socioekonomiska förhållanden samt genom att erbjuda vårdnadshavare och familjer god och likvärdig service i alla kontakter med den kommunala förskoleverksamheten.
  - Uppföljning av nämndens bidrag avser bland annat andelen nöjda vårdnadshavare.

Skolverket om förskolors tillsynsansvar, 2025

Den som har vårdnaden om ett barn har enligt föräldrabalken tillsynsansvar för barnet. Behovet av tillsyn beror på barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Det finns inga bestämmelser i skolans författningar om tillsynsansvaret för barn och elever. Men när ett barn är i förskolan, skolan eller fritidshemmet går tillsynsansvaret över från barnets vårdnadshavare till huvudmannen, som har det yttersta ansvaret för verksamheten. Det framgår av praxis från Högsta domstolen samt beslut från Skolinspektionen och Justitieombudsmannen (JO)⁸.

Förskolan, skolan eller fritidshemmet måste se till att barnet:

- ▶ får sina behov tillgodosedda,
- ▶ inte skadas, samt
- ▶ inte skadar något eller någon annan.

Att kravet på tillsyn varierar beroende på barnets ålder, mognad och övriga omständigheter innebär i de flesta fall att ansvaret för tillsynen är större när det gäller barn som går i förskolan och skolans lägre årskurser.

---

⁸ Föräldrabalken (1949:381) 6 kap. 2 § och NJA 1984 s. 764.

Bilaga 1. Stickprovsundersökning - Barnskyddsronder

Stickprovsundersökningens resultat avseende 14 barnskyddsronder har genomförts på följande vis.

De fyra förskolorna som valdes för platsbesök har ingått i urvalet. Resterande 10 förskolor har gjorts utifrån en spridning av följande aspekter:

- ▶ Utbildningsområde A-D.
- ▶ Respektive rektorsområdes förskolor med högst/lägst antal genomsnittligt barn per barngrupp.
- ▶ Respektive rektorsområdes förskolor med högst/lägst andel (%) med heltidstjänsterna med förskollärexamen.

Stickprovsundersökningen har genomförts genom besvarandet av följande frågor:

- ▶ Är alla uppgifter om förskolan ifyllda?
- ▶ Har rektor och/eller biträdande rektor deltagit vid barnskyddsronden?
- ▶ Är alla frågor i checklistorna ifyllda? Är det något som avviker?
- ▶ Har alla kontrollpunkter i barnskyddsronden kontrollerats?
- ▶ Vilka kontrollpunkter har identifierade brister/risker?
- ▶ Har åtgärder beskrivits för samtliga framkomna brister?
  - Är tabellen för åtgärder korrekt ifylld?

Barnskyddsronden består av följande delar:

- ▶ Uppgifter om förskolan och barnskyddsronden.
- ▶ Checklista: Handlingsplaner, rutiner och utbildningar.
- ▶ Underlag för årlig barnskyddsönd.
  - A. Inomhus,
  - B. Inomhus - lösa inventarier - kemiskt/tekniskt material,
  - C. Leksaker, lekmaterial,
  - D. Lokalvård,
  - E. Allergifaktorer,
  - F. Brandskydd,
  - G. Utomhus, gården, allmänna trapphus,
  - H. Lekredskap,
  - J. Miljön utanför förskolans gård.

Bilaga 2. Stickprovsundersökning - Hantering av enskilda händelser

---

Stickprovsundersökningen avseende hantering av enskilda ärenden har genomförts enligt följande: Urvalet av tillbud- och olycksrapporter från 2024 har genomförts slumpmässigt men innefattar ett tillbud och en olycka per utbildningsområde. Därtill har två till rapporter från kategorin "övrigt" slumpmässigt valts.

Förskolorna som ingick i urvalet för platsbesök, har inte ingått i detta urval. För *samtliga* stickprov har vi efterfrågat själva rapporten för händelsen samt förskolans senast genomförda barnskyddsround innan det inträffade. Stickprovsundersökningen har genomförts genom besvarandet av följande frågor:

- ▶ Vad avser rapporten?
- ▶ Var orsaken till händelsen identifierad eller uppmärksamman som en risk i förskolans senaste barnskyddsround innan händelsen?
  - Om ja, fanns det planerade åtgärder?
  - Om nej, borde orsaken/risken ha identifierats inom ramen för barnskyddsroundens frågor och kontrollpunkter?